

27 Ιανουαρίου 2022

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Για το «Ου ποιήσεις σεαυτώ είδωλον, ουδέ παντός ομοίωμα...»

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, (1296-1360), Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ο θαυματουργός.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, οι «Δέκα Εντολές» (Έξοδος Κ', 1-18)

2. Ου ποιήσεις σεαυτώ είδωλον, ουδέ παντός ομοίωμα, όσα εν τω ουρανώ άνω και όσα εν τη γη κάτω και όσα εν τοις ύδασιν υποκάτω της γης.

Δεν θα (πρέπει) να κατασκευάσεις κανένα ομοίωμα κάποιου πράγματος από όσα βρίσκονται επάνω στον ουρανό και κάτω στην γη και μέσα στην θάλασσα, με σκοπό να τους αποδώσεις λατρεία και δόξα όμοια με εκείνη που αρμόζει στο Θεό.

Και τούτο, γιατί όλα αυτά είναι δημιούργημα του ενός και μοναδικού Θεού, που, αφού τώρα τελευταία επήρε σάρκα γεννηθείς από παρθενική γαστέρα, παρουσιάστηκε στην γη και ήλθε σε επαφή με τους ανθρώπους, και αφού πρώτα υπέστη πάθος για χάρη της σωτηρίας των ανθρώπων και απέθανε και αναστήθηκε, ανέβηκε ψηλά στους ουραμούς με σώμα κι εκάθησε στα δεξιά του θρόνου της μεγαλειότητας του Θεού, στα ψηλά ουράνια σκηνώματα.

Με το σώμα δε αυτό πρόκειται να ξαναρθεί στη γη, μέσα σε δόξα λαμπρή, για να κρίνει ζωντανούς και πεθαμένους.

Αυτού λοιπόν (του Θεού), που έγινε άνθρωπος για χάρη μας, να κατασκευάσεις την εικόνα σε ένδειξη της αγάπης σου γι' Αυτόν, και να Τον θυμάσαι βλέποντας την εικόνα, και να Τον προσκυνάς προσκυνώντας την εικόνα.

Επίσης η εικόνα θα σε βοηθά να στρέψεις το νου σου στο άξιο προσκυνήσεως σώμα του Σωτήρος, που τώρα βρίσκεται ψηλά στον ουρανό στα δεξιά του Πατρός.

Επίσης (θα πρέπει) να κατασκευάσεις εικόνες και για τους Αγίους και να τις προσκυνάς, όχι βέβαια σαν Θεούς, γιατί αυτό απαγορεύεται, αλλά για να δείξεις με τον τρόπο αυτό την σχέση που εσύ (σαν θνητός άνθρωπος) έχεις με αυτούς (που ήσαν σαν και εσένα άνθρωποι), και την διάθεση να τους τιμήσεις με εξαιρετική τιμή, πράγμα που θα κάνει το νου σου να πηγαίνει διά μέσου της εικόνας στους (εικονιζομένους) Αγίους.

Έτσι θα μιμηθείς και τον Μωυσή, που έφτιαξε τις εικόνες των Χερουβίμ μέσα στα Άγια.

Έπειτα (μην ξεχνάς ότι) και αυτά ακόμη τα Άγια των Αγίων ήταν (σαν μία κάποια) εικόνα αυτών που ήταν στα ουράνια.

Και (μέσα στην σκηνή του Μαρτυρίου) το άγιο κοσμικό εικόνιζε όλο τον κόσμο, και (όμως παρά ταύτα) ο Μωυσής όλα αυτά τα ονόμασε άγια, γιατί με τούτο δεν είχε σκοπό να αποδώσει δόξα στα κτίσματα, αλλά διά μέσου αυτών στον δημιουργό του κόσμου Θεό.

Και εσύ λοιπόν δεν (θα πρέπει) να θεοποιήσεις τις εικόνες (σαν υλικό κατασκεύασμα) του Δεσπότη Χριστού και των Αγίων.

Αλλά διά μέσου αυτών (και με την βοήθειά τους) θα (πρέπει να) προσκυνήσεις (λατρευτικώς) Αυτόν που μας έπλασε πρώτα κατ' εικόνα δική του, και έπειτα δέχτηκε από μεγάλη και άπειρη αγάπη προς τον άνθρωπο να λάβει την εικόνα μας την ανθρωπίνη (δηλ. να παρουσιαστεί με ανθρωπίνη μορφή, και με τον τρόπο αυτό) να γίνει αντικείμενο απεικονίσεως και περιγραφής.

Θα πρέπει δε να μην περιοριστείς μόνο στην προσκύνηση της θείας εικόνας, αλλά να επεκτείνης αυτήν και στο σημείο του σταυρού.

Γιατί ο σταυρός είναι πολύ μεγάλο σημείο και δείγμα της νίκης της ολοκληρωτικής του Χριστού εναντίον του διαβόλου και όλης της εχθρικής για μας παρατάξεώς του.

Από την ιστοσελίδα της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου Καρεά
<https://www.imaik.gr/?p=3588>

<https://bit.ly/3Hb5Qbd>